

4.

tanegység

FELDOLGOZOTT MŰVEK

Petőfi Sándor: *Mi kék az ég* (részlet)

Orbán Ottó: *A Föld*
(Lackfi János: *Szív*)
(online)

MIT KÉSZÍTSEK ELŐ?

Felfújtt lufik

Szöveggyűjtemény

Füzet, íróeszköz

Kasírozás eszközei,
anyagai: lufik és mély-
tányérok, csiriz vagy
tapétaragasztó, tálkák,
kanalak, újságpapír,
színes selyempapír
Internet, projektor,
hangfal

MIT AKARUNK ELÉRNİ?

A gyerekek teljes szív-
vükkel értsék meg, hogy
vigyáznunk kell a Földre!

Földlufi

2x60 perces komplex ökológiai foglalkozás (magyar, testnevelés, kreatív írás, technika)

Miről szól ez a tanegység?

A gyerekek sokszor nem értik, milyen sérülékeny a Földünk ökoszisztémája, hogy mennyire óvatosan kell vele bánnunk, mennyire vigyáznunk kell rá. A mozgásos játék, a vers olvasása és értelmezése, majd a kreatív feladat megerősítheti bennük ezt a gondolatot.

Áttekintő vázlat

4.1 Mi kék az ég	120 perc
4.1a Lufiverseny	25 perc
4.1b A Föld	25 perc
4.1c Mi kék az ég	10 perc
4.1d Földlufi (Patakmederben)	min. 60 perc

Összesen:

2x60 perc

Előkészületek

A labdajátékhoz fújjuk fel előre a lufikat, de ne héliummal, hanem csak sima levegővel!

A kasírozáshoz a lufikat felfújhatják a gyerekek is. A kasírozás meglehetősen maszatos tevékenység, amire alátétpapírokkal, kézmosási lehetőséggel is érdemes jól felkészülni. A csirizes

technikához elegendő lisztről gondoskodjunk, számíthatunk rá, hogy több adagot is kevernie kell egy-egy kis csoportnak.

FELADATOK LEÍRÁSA

4.1 Mi kék az ég

4.1a Lufiverseny

A gyerekek alkossanak 5-6 fős kis csoportokat, és csapatonként álljanak körbe! Minden csapat kapjon egy felfújtt lufit! Sípszóra egyszerre kezdjék passzolni egymásnak kézzel ütve azokat! A cél az, hogy a lufi ne essen le a földre. Játék közben a gyerekek a helyüket elhagyhatják. A lufit nem szabad megfogni, kézről kézbe adni, csak egymásnak ütögetni lehet. Melyik csapat tudja a leghosszabb ideig passzolgatni a lufit úgy, hogy az ne essen le a földre?

JEGYZETEIM

Miután jól kijátszottuk magunkat, beszéljük meg,

- Mi kellett ahhoz, hogy ne essen le a lufi a földre?
- Hogyan tudtunk a leghatékonyabban együttműködni?
- Mi történt volna, ha ügyetlenek vagyunk, és sokszor földre ejtjük a lufit?
- És mi történt volna, ha nem vigyázunk a lufira eléggé?
- Ha nagyon beavadulunk, vagy éles helyre ütjük?

Vedd figyelembe!

A lufiadogatás nem ördögösség, kitartó figyelem, összehangolt mozgás kell hozzá. De mindenki hibázik egyszer, tehát valószínűleg lesznek kiesők. Viszont az ügyes csapatok akár „végtelen” hosszan is játszhatnak a lufival, ami egy idő után unalmassá válhat. Ha ezt érzékeljük, megállíthatjuk a játékot, mielőtt kiderülne, ki a végső győztes, és megbeszélhetjük a tapasztalatokat. Amíg örömmel tudunk játszani, addig minden résztvevő győztes.

4.1b A Föld

Olvassuk el **Orbán Ottó: A Föld** című versét!

- Mihez hasonlítja a költő a Földet?
- Ki lehet a fiú, aki a Földdel focizik?
- Hogyan „játszik” az emberiség a Földdel?
- Mi kell ahhoz, hogy a Földlabda játékban maradjon, és ne menjen tönkre (ne legyen ökológiai katasztrófa)?
- Mit tanultunk a közös lufijátékból, ami segíthet a Föld megmentésében?

25
perc

A kis csoportok írjanak egy-egy kiáltványt, amiben megfogalmazzák javaslataikat az emberi együttműködésre a Föld megmentése, megóvása érdekében!

Vedd figyelembe!

A vers tartalmi és formai üzenete is kiegyensúlyozott, harmonikus mozgásról beszél. Amíg a játékos figyel és érti a dolgát, nem történik baj. A Földlabda szépen ível éves pályáján, az évszakokon át. Mindez emlékezetünkbe idézi Isten Nőének tett ígéretét (1Mózes 8,22):

„Amíg csak föld lesz, nem szűnik meg
a vetés és az aratás,
a hideg és a meleg,
a nyár és a tél,
a nappal és az éjszaka.”

Ezért ne feledjük, hogy a „játékos” valójában Isten! Az ember, ha bele is tud rondítani a játékába, a végső „passz” és a pálya íve az ő kezében (vagyis lábában) van.

MIT FOGUNK CSINÁLNI?

Mozgásos csapatjáték
Beszélgetés
Vers olvasása, értelmezése
Kreatív írás: kiáltvány
Fantáziajáték: kihangsúlyozás
Földgömb készítése papírmásé-technikával (Vershallgatás, beszélgetés a vers alapján)

MIRE VAN SZÜKSÉGÜNK EHHEZ A FELADATHOZ?

Felfújó lufik
Kasírozás eszközei,
anyagai: lufik és mélytányérok, csiriz vagy tapétarasztó, tálkák, kanalak, újságpapír, színes selyempapír

4.1c Mi kék az ég

10
perc

Olvassák el a gyerekek **Petőfi Sándor: Mi kék az ég** című versének részletét!

- Milyen hangulatú a vers?
- Minek örül a költő?
- Milyennek írja le az eget és a földet?

Petőfi közel 200 éve született, 1823-ban, amikor még senki sem gondolt a környezetszennyezésre. (Az első gőzvontatású közforgalmú vasút nem sokkal később, 1825-ben indult Angliában.)

Hunyjuk le a szemünket, és képzeljünk el egy ilyen kék egű, zöld fűvű világot! Sétáljunk ki képzeletben a mezőre, a hegyek közé (olyan természeti környezetbe, ami a gyerekeknek ismerős)! Milyennek képzelitek el ezt a tájat 200 évvel ezelőtt? Mit láttok? Meséljétek el!

Vedd figyelembe!

A gyerekek „kihangosíthatják” gondolataikat, hangosan mesélhetik, mit látnak. Ha túl sokan vagyunk ehhez, kisebb csoportköröket is kialakíthatunk a játékra, ahol az egy csoporthoz tartozók figyelni tudnak egymásra.

4.1d Földlufi

min.
60 perc

A gyerekekkel készítsünk kasírozott Földlufit! A munkához mindenkinek szüksége lesz egy gömbalakú, felfújható lufira, amit egy mélytányérba állíthat bele. Készítsünk csirizt egy pohár víz, egy pohár liszt és két teáskanál só összekeverésével! A csirizt tapétaragasztóval is helyettesíthetjük. Fekete-fehér újságpapírokból a gyerekek vágjanak vagy tépjenek csíkokat, mártsák bele kézzel a csirizbe, majd ragasszák a lufira! Ezt addig ismételgessék, amíg a lufi teljes felületét be nem fedik! (A tányérban meg lehet fordítani a lufit, így az „aljára” is tudnak ragasztós papírcsíkokat tenni.) Ugyanezt ismételjék meg kétszer vagy háromszor (tehát minimum két, de inkább három réteg papír legyen a lufin)! Fontos, hogy jól le legyen ragasztva minden négyzetcentiméternyi hely. Végezetül kék, zöld, sárga selyempapírdarabkákkal alakítsák ki a kontinensek-szigetek és óceánok-tengerek formáját úgy, hogy minden egyes darabot ragasszanak csirizzel a lufira! A kasírozott gömbnek ezután legalább egy napot kell száradnia, aztán egy gombostűvel akár ki is szúrhatjuk, ugyanis a csiriztől (tapétaragasztótól) az újságpapír megkeményedik, és megőrzi gömbformáját.

Vedd figyelembe!

Egy angol nyelvű weboldalon képekkel illusztrálva lépésről lépésre követhetjük a műveleteket. Itt a kész lufit kiszurkálják, alját kivágják, és égőt helyeznek bele, amit nekünk nem kell megtennünk. Videofilmen is megnézhetjük az alaplabda készítését. (Mindkét forrás elérhető a reftantar.hu-n a szöveggyűjtemény aloldalán.)

Variáció

Patakmederben

A vizezéshez-csirizezéshez és Föld-témához is illeszkedik **Lackfi János: Szív** című verse (elérhető a reftantar.hu-n a szöveggyűjtemény aloldalán).

Beszélgessünk előbb a gyerekekkel arról, hogy ki járt már patakparton,

- Ki lábalt patakban?
- Mit látott, mit tapasztalt?
- Mit látott, tapasztalt Lackfi János versbeszélője?

Olvassuk fel a verset, majd beszélgessünk a hallottak alapján!

- Ki beszél a versben?
- Mit lát?
- Milyenek látja?
- Mit jelent ez a számára?

A versből kiindulva beszélgethetünk még vizeink szennyezéséről, tisztaságáról, óvásáról.

